ՄԷԾՄՈՒՏԱՑԸ

ՀԱՎԱՏԻՍ

ԵԷՎՄԻ ԳԱԶԷԹԱ

Պիր նուսմէրօսու **30** փր. — Պիր հաֆթա կէչտիքտէն սոնրա 2 ղրշ. — Իքի հաֆթատան սոնրա 3. — Իւչ հաֆթատան պիր այա գատար 10. — Իւչ այատան սոնրա 20 ղրշ. տրր.
Սէնէլիսի բէչին 200. — Ամէր պալդը 110. — Իւչ պալդը 60. — Թաշրալար իչին բօսթա իւճրէթի 43. — Շէհիր բօսթասը իչին 87 ղրշ. տրր.
Ղազէթայա միւթէալլիք խուսուսատի իչին 6. Թօկատեանց միւրաճաատի օլունուր.

28 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — № 2231 — ՍԱԼԸ 10 ՄԱՅԻՍ 1883
ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 22 ՄԱՅԻՍ 1883 — ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ ١٠ ՐԷՃԷՊ ١٣٠٠
ԻՍԹԱՆԲԷՍԻ, ԱՍԻԹԱՆԷ,
Պէյօղլու Շէհրի սօգաղը № 5

Իլանաթը պիր սատրը պիր տէֆալրէ իչին 3. — Իքիշէր տէֆա իչին 2. — Իւչ տէֆա իչին 1. — Իլք սահիֆէյէ գօնուլանը պէհէր սատրը 10 ղրշ.
Ցահա զիատէ վէ ուզուն իլանաթ իչին այրըճա բազարլըղ օլունուր.
Բօսթա իւճրէթի վէրիլմէմիշ մէքթուպլար գազետա՝ օլունմամագ.
Ցէրճ օլունմայան էվրագ իատէ իատիլմէզ.
Ուսմուրու նամատայա այիտ պէնտէր մէճմանէն տէրճ օլունուր.

ԱՍԻԹԱՆԷ 10 ՄԱՅԻՍ

ԻՃՄԱԼԸ ՄԻԻՆՏԷՐԻՃԱԹ

Տախիլիյէ — Եալանճըլըգ վէ տօղրուլուգ — Սիւէյիշտէ իքինճի գանալ — Թէհկիրաֆիյէ — Ճէնասը Աղդ.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Բազար կիւնքի բօսթա իլէ պրընան դաղէթալարտա, ալաֆր. մայիս 9 թարիխլէ Վիէննատա տէօրթ հիւքիւմէթլէր գօնֆէրանսընտա ի նգա օլունան Օսմանլը տէմիր եօլլարը մուգավէլէսինէ տայիր զաթէն պիլտիկիմիզ մալիւմատան ֆազլա մալիւմատ կէօրիւլմէմիշ տիր։ Ինկիլիզ զաղէթալարը՝ մուգավէլէյի մէզքիւրէնին իմզա իտիլմէսինտէն տօլայը պէեանը մահզուզլիյէթ իտիեօրար, չիւնքի հէր նէ գատար իշգու մուգավէլէնին Ինկիլթէրրատա հիչ պիր ֆայտէսի օլմայըպ, բէք տէ հուրրիյէթբէր-վէր օլմաեան տիկէր պիր միլլէթին պու մուգավէլէյէ նազարը հասէտլէ պագաճալը տէրքեար իսէ տէ, պու-նունլա պէրապէր Ինկիլթէրրա պու-նու պիր թէգատտիմ ատտ իթմէքտէ, վէ թիթիրն բէժիսինին գա-պուլիյէ պիրլիքտէ մէզքիւր մուգա-վէլէյէ իմզա իտիլմէսի վուգուա կէլտիկինտէն, էճնէպի սէրմաեէլէրի-նին մէմալիքի Օսմանլէյէ տուտուլի-նէ մանի օլան սէտտին՝ ագըպէթ օր-թատան գալըրրըմշը, վէ տէվլէթին մէնաֆիի հագգգիյէսի անլաշըրմշը օլտուղունու կէօսթէրմէքտէ տիր։ Պիր ճիհէթտէ թէգատտիմ օլտուղու կիպի, էլպէթթէ տիկէր ճիհէթտէ տախի թէգատտիմ օլմազ կէրէք տիր։ Պիյա հարէքէթ տուրմագ՝ էֆ-բատտա նա՛սըլ մուգիրը իսէ, միլլէթ-լէրէ տախի էօյլէ մուգիրը տիր։ Զա-լըշմագ իսթէմէեէն ատէմ աճլըգտան էօյիւր։ քէզալիք չալըշմաեան միլ-լէթ տէ, միլլէթ մագամընտա թէլէֆ, վէ չալըշան միլլէթլէրին հիւքմիւնէ թապի օլուր։ Ինկիլթէրրանըն՝ տէվ-լէթի Ալիեէ հագգընտաքի արզուսու՝ քէնտի մէվզիինի մուհաֆազա, վէ գուվվէթինի թէվսի իթմէսինտէն ի-պարէթ տիր։ Պինապէրին տէվլէթի Ալիեէնին թէրագգը եօլունտաքի պու հարէքէթի՝ հարէքէթի մէզքիւրէտէն հիչ պիր մէնֆաաթը պուլունմատըղը հալտէ, Ինկիլթէրրատա մաղհարը թահսին օլմուշ տուր։

Պու քէրրէ Վիէննատա իմզա իտիլէն մուգավէլէ մուճիպինճէ, քեաֆֆէյի խաթթալր՝ 1886 հոկտ. 15 թարիխինէ գատար իքմալ իտիլէճէքլէր տիր։ 1881 տէ, Ավսթրիա իլէ Սըրպիսթան պէյնինտէ ագտ օլունան մուգավէլէ ահքեամինճա, Պուտա-բէշթատան Սէմլինէ վէ Պէլկրատտան Վրանիտսա գատար միւմթէտ օլա-ճագ տէմիր խաթթալր՝ 1884 տէ խիթամ պուլաճագլար տրր։ Ավսթրիա-նըն հիսէսինէ իսապէթ իտէն ճի-հէթտէ ամէլիաթ օլ գատար իլերէ-միշ տիր քի, մուայեէն վագըթտա խիթամ պուլաճաղը մուհագգագ տրր, լաքին Սըրպիա՝ միւշքիւլաթը ադիմէ այէ յհինտէ ուղրաշմագ մէճպուրիյէ-թինտէ պուլունմուշ, վէ Իսնիօն ճէ-նէրալ պանգասընէն իգհարը իթլաս իթմէսի՝ ամէլիաթը կէճիրմիշ տիր։ Շեհոյէ քի Ավսթրիա ճիհէթի խաթթընէն պէչտէ իւչ բայը իշլէ-մէեէ պաշլամըշ օլտուղու հալտէ, Պէլկրատ վէ Նիշ խաթթընէն եալը-նըզ ճիւղի գըսմը խիթամ պուլմուշ, վէ Նիշ վէ Վրանիա ճիհէթինին թէ-գիգաթը միւքէմմէլէսի սալթ դա-պուլ իտիմիշ տիր։

Վիէննատան ալտրղըմըզ մալիւմա-թա կէօրէ, մուգավէլէյի ճէտիտէ ահքեամը՝ 1881 տէ Ավսթրիա իլէ Սըրպիա արասընտա ագտ օլունմուշ օլան մուգավէլէ ահքեամընա մու-վաֆիգ օլուպ, թէքմիլ խաթթալր-տա, եօլճու վէ էշեատան այնի սու-բէթտէ ֆիւսաթ ալընմասը գարար-լաշտըրըլմըշ տրր։ Եարբլաճագ թա-բիիֆալար մուճիպինճէ, հէր եէրին ուսուլը պիր օլուպ, պիրիպիրլէրին-տէն ֆէրգլի օլմաեաճագ, վէ էմ-թանընն սէրիան նագլի իչին թէսիլ-լաթը լազըմէյի հայիզ օլարագ, հու-տուտարտա կէօմրիւք իտարէլէրի թէէսսիս իտիլէճէք տիր։ Խաթթալ-ընն եէկսիկէրի իլէ օլան մէսաֆէլէ-րի՝ ուսմանէն Էվրօբատա գապուլ օ-լունմուշ օլան ուսուլէ մուվաֆիգ պու-լունաճագ տրր։

Միւթէպէր Ինկիլիզ զաղէթալա-ընտան պիրի՝ Պարօն Հիրշլէն՝ Օս-մանլը տէմիր եօլլարը դարշըսընտա հայիզ օլտուղու մէվզիտէն պահսալ, պարօնը միւմանէյէ պու սահեատ խայլիճէ սերվէթ բէյտա իթմիշ օլ-տուղու հալտէ, մէթալիպաթընտան տօլայը հիւքիւմէթի Սէնիյէ իլէ ու-յուշարագ, իչտէն չէքիլմէսինի միւ-մանէյէ թավսիեէ իտիեօր։ Ֆա-գաթ չիմտիեէ գատար պարօնը միւ-մանէյէ պու էֆքեարտա պուլուն-մամը, վէ Պապը Ալիեէ արզ իթմիշ օլտուղու թէքեալիֆ՝ շուրայի տէվ-լէթ նաֆտա չիւպէսինէ արզ իտիլմիշ, վէ միւմանէյէյէն վէքիլինին՝ թէքեա-լիֆի մէզքիւրէյի միւտաֆտա իթ-մէք իւզրէ եագընտա մէզքիւր չիւ-պէեէ տտվէթ իտիլմէսի մուգարրեր պուլունմուշ տուր։ Պանգը Օսմանի տախի, իթիսադ տէմիր եօլլարընն ինշասը վէ իշլէտիլմէսի իչին պիր լա-յիհա հազըրլամըշ տրր, վէ ղիքր իթ-տիկիմիզ զաղէթանընն մէմուլի գավի-սինէ կէօրէ, պանդանընն թէքեա-լիֆի մաղհարը գապուլ օլաճագ տրր։

(Իոնէն Է«էբէ»)

—Սէնթ-Ճէյմս կազէթէ, թիւ-թիւն բէժիսինէ տայիր ամթիտէի մէ-գալէ օգունմուշ տուր։

Թիւթիւն բէժիսինին իրատէյի սէ-նիյէսի պու քէրրէ շերէֆսատը օլ-մուշ, ֆագաթ Օսմանլը ֆօնտօլա-ըը,յլա Օսմանլը պանգասը սէհիմլէրի ֆիեաթընճա մէմուլ օլուան թէ-բագգը կէօրիւլմէմիշ տիր։ Պունուն-սէպէպի իսէ, էվվէլա Ինկիլթէրրա պանգասը թարաֆընտան իթթիֆաղ օլունան թէտապիր, վէ սանիէն վէ պաշլըճա Բարիս պօրսասընընն պու-լունտուղու հալ տիր։ Ֆրանսըզ էս-համընն եիւզտե 3 ֆայիզի էսհամա թահվիլի՝ չիմտիրիք ֆիյաթլարճա թէրագգը իհթիմալինէ մանի օլմուշ, վէ Լօնտրա բիրաճասընտա հէր հալտէ թէրագգը վուգու պուլաճագ իքէն, Բարիստէն կէլէն մուպաեաա էմրլէ-րի իւզէրինէ, հարէքէթի մէզքիւրէ տուրմուշ տուր։ Պու հալ տէվամ իթ-տիքճէ, ճիտտի պիր թէրագգը իւ-միտ օլունամագ։ Ֆագաթ Բարիստէ պիր քէրրէ թէքրար իշէ պաշլանը-իսէ, Լօնտրա բիրաճասընտա Օսմանլը ֆօնտօլարը վէ պանգանընն սէհիմլէրի ֆիեվգէլատէ իսթէք գօռեաճագլար տրր, զիրա թիւթիւն բէժիսինին իհ-տասը՝ մէզքիւր պանդանընն իշլէրինի զիեատէսիյլէ հօրթրրաճաղը կիպի։ Հիւքիւմէթի Սէնիյէ իլէ թահվի-լաթը Օսմանիէ համիլլէրի պէյնին-տէ միւնազրա մուգավէլէյի մուհա-ֆազաթէն, իշպու մուամէլէեէ տախիլ օլան գուվվէթլի սինտիգանընն պու ի-շէ ալէգատար օլմասը,յլա, տահ-պը թահվիլաթընն էճնիյէթի տախի խայլիտէն խայլի արթմըշ պուլունա-ճագ տրր։

Իշպու իրատէյի սէնիյէյէնին՝ եշար իթտիկիմիզ նօգթաի նազարլարտան զայրլի տիկէր պիր էհէմմիյէթի տա-խի վար տրր քի, օտա, տէվլէթին մէնապիհինի թէվսի իթմէք իւզրէ, մէ-մալիքի շահանէեէ էճնէպի սէրմաեէ-լէրինին տուխուլինէ տայիր թարաֆը հազրէթի Բաշիշահտէն կէօսթէրի-լէն արզուի չէտիտէ պիր բէհին վէ սէնէտ օլմասը տրր։ Պաշտա Օսման-ը պանգասը պուլունան օլ պիյիւք սինտիգա իլէ հիւքիւմէթի Սէնիյէ միեանէսինտէ վագը օլան մուխա-պէրէթ՝ պիր էհէմմիյէթի մախ-սուսէ իլէ ճէրէեան իթմիշ տիր, չիւն-քի պունուն պիր մէհէքք թաշը օլ-տուղու հիսս օլունմուշ տուր։ Էկէր բէժի իհտաս օլունմասա իսի, իրա-տէլէրի չզմագ իւզրէ պուլունան տիկէր իմմիեազալ-ըն իրատէլէրի չզմասընա բէք տէ իւմիտ օլունա-մագ իսի։ Լաքին բէժինին իրատէսի չզմասընտան, մէնապիի վասիա-պընը թէվսի իթմէք իւզրէ, մէմալի-քի մահրուսէեէ էճնէպի սէրմաեէ-լէրինին տուխուլի հագգզաթէն արզ-ու օլունտուղու անլաշըրմշը տրր։ Պի-նապէրին տիկէր ումուրը նաֆտա թէչէպպիսսաթը իչին տախի իմմի-եազալ իթթասը մէմուլ տուր։

—Բուսիա իմբէրաթօրունուն բէս-մի թէթէվվիճիւնտէ հազրը պու-լունմագ իւզրէ Տէրսատտէթտէն հա-բէքէթ իթմիշ օլան Սէրվէր բաշա հազրէթլէրինէ պազը թալինաթ վէ-րիլմիկինտէն պահսալ, Իսթէրն էքս-բրէս զազէթասը տիեօր քի, «Բիվա-եէթ օլունտուղունա կէօրէ, Բու-սիատա մէսքիւն էրմէնիլէր հագգընտա վերիլմիշ օլան Պօլժէնիա նի-զամնամէսի՝ բէսմի թէթէվվիճ միւ-նասէպէթիյլէ թէագիգ իտիլէճէք, վէ Բուսիա էրմէնիլէրինէ տիկէր պազը իմմիեազաթ իթա օլունաճագ իմիշ։ Շու էնատտէ Պապը Ալի՝ մէմալիքի Շահանէ էրմէնիլէրինին իսլահը ահ-վալէրի զըմնընտա պիր լայիհա թէա-գիգ իթմէքտէ օլուպ, Սէրվէր բա-շա հազրէթլէրինին իշպու լայիհա-տան պահս իթմէքլիկէ մէմուր օլ-մասը, վէ թարաֆէյին հիւքիւմէթ-լէրինճէ մուզիրը նէթիճէլէրի օլա-պիլէճէք հէր կիւնտա բէգագէթ վէ խուսուսէթտէն սագքընըլարագ, տէվ-լէթի Ալիեէ վէ Բուսիա տէվլէթինին՝ էրմէնի թէպաալարը հագգընտաքի բօլիթիգալարընտա միւմքիւն մեր-թէպէ պիրլիքտէ հարէքէթ իտէ-ճէքլէրի զանն օլունմասը միւհթէմէլ տիր։»

—Մէզքիւր բէսմի թէթէվվիճատ հազրը պուլունմագ իւզրէ, թարա-ֆը տէվլէթի Ալիեէտէն կէօնտէրի-լէն հէյեթի սէֆարէթ՝ ճումատա կիւնիւ էօյլէտէն 4 սաաթ սոնրա Օ-տեսատա վասլ օլմուշ տուր։

—Պիր ազ միւտտէթտէն պէրու Պապը Ալիտէ իճթիմա ԷՊմէրտէ օ-լան գօմիսիօն՝ վազիֆէսինին թէթմիմ, վէ թանզիմ իլէտիկի լայիհաէը արզ վէ թազտիմ իլէմիշ տիր։

—Թիճարէթ վէ զիրաաթ նէզա-րէթի թարաֆընտան պիր զիրաաթ վէ օրման մէքթէպինին թէէսսիսինէ գարար վերիլմիշ օլմաղլէ, նէզարէթի միւշարիէյէ տայիրէսինէ միւթ-թասել պիր արսատա, մէզքիւր մէք-թէպինին ինշասընա պաշլանմամշ տրր։

—Վիէննա սէֆիրի Սատտուլլահ բաշա հազրէթլէրինէ, Ալմանիա իմ-բէրատօրու հազրէթլէրի թարա-ֆընտան Էկլ Բուժ նիշանընին պի-ռինճի բիւթպէսինտէն պիր զբնա-սը իթա օլունմուշ տուր։

—Փիլիբօբօլիս զազէթասընընդա-լինճէ, Ալէգօ բաշա հազրէթլէրի՝ Էվրօբատա սէյեահաթ իչին բուխ-սատը մատրուպէսի ճանիպը Պապը Ալիտէն իթա օլունմատըղը հալտէ, պիր գաչ կիւնէ գատար Տէրսատ-տէթէ ազիմէթլէ, պուրատա միւ-սատտէ խթիտա իտէճէք իմիշ։

—Ալմանիա սէֆիրի Մ. Բատօվիչ իլէ Ավսթրիա սէֆիրի Մ. Դալիս՝ պու հաֆթա Պրուսատան ավտէթ իտէ-ճէքլէր տիր։

—Մօնիթէօր Օրիանթալ զազէթա-սընընն պէեանընա կէօրէ, Ավսթրիա սէֆիրի պարօն Դալիսին Տէրսատտէ-թէ ավտէթինտէ, բաթէնթա նիզամ-նամէսինին մէվզրի իճրաեէ գօնուլ-մասընա տայիր Պապը Ալիտէն թէս-թիր օլունան նօթաեա, սիւֆէրա ի-լէ պէրապէր ճէվապ թանգիմ վէ իր-սալ իտիլճէք, վէ մէզքիւր ճէվապ-նամէտէ, բաթէնթա բէսմինին իսթի-ֆասը մատտէսի պիր միւտտէթ թէէ-խիր իտիլմէսիյլէ պէրապէր, թահսի-լինին տախի տիւեունը ումումիեէ ի-տարէսինէ հէվալէ գէլընմասընը թա-յէպ իտէճէքլէր իմիշ։

— Ալյոշն վիլաեէթի մէրքէզ միւ-թէասրրքը Բէուֆ պէյ տիւնքի կիւն Իզմիրէ կիթմիշ տիր։

— Նէօլօղոս զազէթասընընն պէեա-նընա կէօրէ, Գուասը շէրիֆ Բում բաթրիգխանէսի մուամէլաթընտա կէօրիւլէն քէշմէքէշ ահվալէ պիր նէ-թիճէ վիրմէք իւզրէ, Պապը Ալի եէ-նի պիր բաթրիյին նասպ ու թայեի-նի իչին նամզէտլէր տէֆթէրի թան-զիմինէ էմր վիրմիշ տիր։

— Կէչէն ճումատա կիւնիւ Բում բաթրիգխանէսինտէ ադտ օլունան բուհանիվէ ճիսանի միւխթէլիֆ մէճ-լիսինտէ, պէրաթ վէ միրաս վէ սայիր պազը մէվճուտ մէսէլէլէր իւզրինէ միւզաքէրէ ճէրէեան իթմիշ տիր։

Նէօլօղոս զազէթասը՝ Բում մէք-թէպլէրինէ մէարիֆ նէզարէթի թա-րաֆընտան պիր միւֆէթթիշ թայեի-նի մէսէլէսինտէն տախի պահսալ, պու խուսուստա միւշքիւլաթ չըզ-ըլմասը մէլհուզ օլմատըղընը, վէ մէզ-քիւր մէքթէպլէրին ճիւմլէյէ աչըգ պուլունտուղունու պէեան իտիեօր։

— Բօսթա վէ թէլէկրաֆ վարիտա-թընճա պու սէնէ կէչէն սէնէ բինտէն 18 պին 394 լիրա ֆազլա վարիտաթ հուսուլէ կէլտիկի, Մօնիթէօր Օրիան-թալտա մուհարրեր տիր։

— Լօնտրատա պուլունան բէյլթը նամթէլէկրաֆ շիրքէթինին Տէրսատ-տէթտէքի վէքիլի տօգթօրէնկէնտէր՝ Պէյօղլուտան Պարիս քտէրէեէ գա-տտար պիր շիմէնտիֆէր թէէսսիսի իմ-թիեազընը իսթիտա իլլէմիշ տիր։ Նաֆտա նէզարէթի՝ տօգթօր էնկլէն-տէրին իսթիտասընա միւսայիտ կէօ-բիւնտիւկիւնտէն, միւմանիլէյինեա-գընտա իմթիեազ ֆէրմանընը իս-թիհսալ իտէճէկի մէրլի տիր։

— Էվվէլքի կիւն քէօրբիւտէն Ա-նատօլու ճիհէթինէ սաաթ 11 բօս-թասընը իճրա իտէն Շիրքէթին 22 նիւմէրօրու վաբօրու՝ Պէյլէրպէյի իս-կէլէսիյլէ շիտտէթլի պիր միւսատ-մէ իճրա իտէրէք, իսկէլէյի խայլի-ճէ զէտէլէտիկի կիպի, վաբօրընտան տավլունպազը գըրրըպ, իչէրի սու-արմաեա պաշլամազլէ, բէք չօղ դէ-վամ վաբօրտան չզգպ, խանէ վէ սահիլխանէլէրինէ դաեըղ լարդա կիթ-միշլէր տիր։

— Պու սօն կիւնլէրտէ Իզմիրտէ ճիւզիճէ հարէքէթի արզ վուգու պու-լուպ, խալգճա հէեէճան վէ թէլշը մուճիպ օլմուշ տուր։

—Պուլկարիսթան էֆալիի Իսլամի-էէսինին թէէմինի ահվալի զըմնընտա հէր թարաֆտան պարր մէրթէպէ սարքը էֆքեար օլունմուշ, վէ Պուլ-կար հիւքիւմէթինէ թէպլիղատը միւխթէլիֆ իճրա իտիլպ, հիւ-քիւմէթի մահէլլիեէ տախի պիր տէ-բէճէեէ գատար թէէմինաթա չալը-շըեор կիպի կէօրիւնմուշ իսէ տէ, հէր նասրլա Եէնէ էհալիյի իսլամիէեէ պիր տիւրլիւ գանատ վէ էմնիյէթ կէրմէտիկինտէն, բէյ տէր բէյ մու-հաճիրլէր կէլմէքտէ տիրլեր։

—Իսսկիտար թարաֆլարընտա սարիգլէրին չօղալմասը իւզրինէ, մահէլլի մէզքիւրէ Տէրսատտէթ թա-բաֆընտան եիւզ պաշը Մէհէմմէտ վէ թէպտիլ Մէհէմմէտ տաղլար կէօնտէրիլմիշ, վէ պու կիւնլէրտէ սիրգաթլարը էօնիւ ալընտըղը էշի-տիրմիշ տիր։

— Կօլուա զազէթասընընն գավլին-ճէ, Սիւէյիշ գանալը հիսէտարանը՝ յունիս 4 տէ մէճլիսի ումումի ագ-ատիյէ, Մըսըրտա իւքինճի պիր գա-նալ ինշասընը թէքլիֆ իտէճէքլէր տիր։ Մէտարիֆի ինշասյէ 125 միլ-եօն ֆրանգ թախմին օլունտուեար։ Ի-քինճի գանալըն քիւշատտա, իքի գանալըն պիրի պահրը Ահմէտբէյ պահրը Սէֆիտէ կէլէս, վէ տիկէրի՝ պահրը Սէֆիտէյէ պահրը Ահմէտ կիտէն սէֆայինէ թախսիս օլունա-ճագ տրր։

ԳՐԻՑԻ ԼԻՕՆԻ ՊԱԳՈՍԸՆԸՆ

Գալաթա վէ Սիմանթալ շիրքէթ-լրի, մահը հալին 12/24 իւնէ միւսատտէֆ օլան կէլէճէք բէնչէնպէհ կիւնիւ գարալը գալաճագլար տրր։

ԵԱԼԱՆՃԸԼԸԳ ՎԷ ՏՕՂԸՐՈՒԼՈՒԳ

—

(2383 ԴԷՄԻԵՎԳԻՆ ԳԵՎԸՐ)

Թէրճէմեան՝ «պէնիմ պու իշլէն լաեըզը իլէ խապէրիմ եօղ տուր» ասէու քէնտի քէնտիսինի կէօսթէրմէք իսթէմէյի վագըթ, պէրի թարաֆտան իտարէ մէճլիսինէն «պէօյլէ պիր թէտպիր ու թարիգլէ քէնտի քէնտինի գրիչիւք տիւշիրմիյինիւ, վէ ճէօմաթրն տախի հասիէթինի քէար իթմիշ օլտուղունու» իգրար վէ թադրիր իթմէսիյլէ հագիգաթը հալի թէմամլյէ պիրմիշ օլտուղունու, վէ անճադ գաստէն իշի պիրմէմէղիւնէ կէլէրէք միւղէմիրլիք իթտիկինի կէրէյի կիպի իսպաթ վէ թասաիգ իտիյօր։ Զիւնքի քէնտի գավլինճէ պիր քիւչիւք տիւշէն վէ բէղիլ օլան վար իսէ, թապիէթիյլէ պիր տէ պէօյիւք տիւշէն, վէ չէրէֆլի գալան օլմուշ օյաճադ տըր, վէ շու վէճճ իլէ պիր թարաֆ քիչիւք, վէ տիկէր թարաֆ պէօյիւք գալմըշ, վէ քէնտիսի պու հալի իլան իթմիշ իքէն, արթըգ ֆիլանճա՝ եալանտան ֆարբ իտիեօր տիմէսի նէ՞ էտէ գալը, վէ քէնտիսինէ նէ՞ նամ վէ նէ՞ իամ վերիլմէք լազըմ կէլիր։ Հալպու քի պիղճէ վէ հագդգաթը հալճէ պիր քիչիւք տիւշէն վար իսէ, մէճլիս վէ իտարէ վէ ճէօմաթի տէնիլէն չէյլէր օլմայըպ, միւնհասրէն վէ միւսթագիլլէն պիր Տ. Ազարեան՝ տըր։

Պու հալ իսէ՝ եէնէ Թէրճէմանը սէօզիւ իլէ միւսալէթ տիր։ Զիւնքի Մէղբիւր վարագա՝ խիմամը պահրնտա քէնտի «գերերջ. կաթ. բաթրիգի ռիւթպէթլու Ազարեան էֆէնտի հաղրէթլէրինտէն քէմալ խալիսէթլէ եազըըզը պէնտինին նազարը տիդգամա ալընըպ, բաթրիգ խանէ իլէ կաթողիկոսարանտա պուլունան պագը թէճրիւպէսիզ վէ միւպթէտի մէմուրլարընը պէրթթէպիլ, իշ պաշնա իշ ատամը կէչիրճէկլինի իւմիա իլլէ տիկինի» պէեան իտիեօր։ Պու հալաէ տիմէք օլուր քի, իշպու իտարէ մէճլիսի աղալարընը ինթիխապ վէ նասպ էյլէեէն վէ պունլարրն թէպիլու ազ վէ տէֆինէ սէյահիեէթ վէ իգթիտարը պուլունան եալընըզ Տ. Ազարեան տըր, միլլէթ, էճէմաաթ, ֆիլան տէյիլ տիր, վէ պունտան ադամ Թէրճէման իլէ Տ-ը միւմիէյէն «պունլարրն ինթիխապ վէ նասպլարը միլլէթճէ վէ գուրբայի ումումի սաեէսինէ իճրա օլսու պիթտի» եօլունտաքի սէօզլէրի, թէէմինաթլարը վէ նէշրիեաթլարը՝ էսասէն վէ քիլլիէն եալան տըր։ Ցիմէք օլուր քի, պու իտարէ մէճլիսի տախի՝ Տ. Ազարեանընն պիր ցունճաղը, վէ անընն քէյֆինէ թապի, վէ հէր վէճճ իլէ զայրի մէսուլ տըր։ Զիւնքի Տ. Ազարեան իսթէմէյի վագըթ պունլարը իշ պաշընա կէչիրիպ, վէ էսթէմէտիյի վագըթ եիւղէրինէ սուրնէղ լարընա պիր թօգաթ վուրարադ վէ Թէրճէմանընն լիսանը իլէ «թէճրիպէսիզ վէ միւպթէտի» սէօզլէրի իլէ ըզիլ ըլսվայ իտէրէք, վէ մէսուլ օլմատըդլարը հալտէ, պիչարէլէրի մէսուլ թութարագ, տէֆ ու ըֆ իթմէեէ մուխթար վէ միւղթէտիր օլույօր։

Պիզ պու հալէ տէ պիր չէյ տիեէմէյիզ, անճադ Ալլահ պէօյլէ մէճլիս վէ իտարէյի սահիհէն մէճլիս վէ իտարէ իթսին, Ալլահ՝ պու պիչարէլէրէ սապր վէ թէհամիւլ վէ ինսանլըգ տույղուսընը վիրսին, քի կէրէք քէնտի հալլէրինի, վէ կէրէք միլլէթ տէեու զանն իթտիրլէրի սէֆիլ ճէօմաաթը հայիզ օլտուղու գատը ու հասիեէթ տէրէճէսինի էտնա պիր միթթայա իլէ անլաբընլար։

Վա՛յ կիտի վագըթ, վա՛յ կիտի զէման, վա՛յ կիտի ախէագ, վա՛յ կիտի մէսլէք, վէ տահա զիեատէ վա՛յ կիտի ատլու հագդանիյէթ։

Շէրէֆ գաբմադ, վէ մուվաֆֆագիյէթ պուլմադ օլուրսա, օ հագդ վէ հուդուգ՝ Գերեբզանէ կաթ. բաթրիգին օլուր, իշին իշինտէն չարան օղլու վէ նէտամէթ վէ բէղալէթի քիւլլիեէ զուհուր իտէր իսէ, պու հալ՝ միւսթագիլէն մէճլիսէ վէ իտարէեէ մալ օլուր վէ պէլաարընը մէճլիս վէ ճէօմաաթ չէքմէեէ մէճպուր վէ մահքիմ գելընը։

Տօղրուսսէյի միզան, էյի ճէտվէր էյի ինսաֆ, լայզ միւքեաֆաթ, տէմէեէիմ միւսթահագդ միւճաղաթ։

Պու հալտէ, ֆարզ իտէլիմ քի, պու աղալար կէչէն սէնէ բէֆիգլէրինտէն պիր միգտարընն Նիզամ եաբամտալար պէհանէսիյլէ թարտ վէ տէֆ օլտուգլարընը այնէն միւշահէտ իլլէտիքլէրի կիպի, չիմտի պի զայրի հագդըն մէսուլ վէ միւթթէհիմ թուսթուլարագ, քէնտիլէրինին տախի նայիլ օլտուղլարը պու կիպի իլթիֆաթը կէօրճէք օլուրլար իսէ։ Եէրլէրինէ կէչիպ օթուրմադ իւզրէ արթգ պաշդա հավվէսքեար վէ պաշդա արգիւքէշլեր պուլունաճա՞գ մը տըր աճապա....։

Թէրճէման՝ սուրէթէն վիդաեէ իթմէք, վէ գատը ու հասիյեէթինի կէօղէլթէմէք իսթէտիկի պիր ճէօմաաթը իշինտէ պունճա էտնալը-ղա թէնէզզուլ իտէպլէճէք գատար հէմտէ իշ ատամը դապիրինէն օլարադ ատէմ արատըղը վէ թասավվուր իտէպիլտիկի, վէ պունլարրն դապահաթ վէ գուսսուրունը կէօրիւպ եիւղերինէ վուրտուղու հալտէ, նիչին աճապա Տ. Ազարեանընն կէօրէմէտիկի իշլերտէն տախի պիր պահ օլուն իթմէղ, չէյլէ քի մէճլիս աղալարընը պի զայրի հագդըն թէքաիր իտէճէք եէրտէ, Տ.ը միւմահիլէյէհ նէ՞ իշ կէօրահան տէեու պիր օրտալ իթմէզ։

Էկէրչի, միւղէվվիրլիքտէն նաչի պունու սիւալ իթմէք Թէրճէմանընն իշինէ կէլմէղ վէ ատէթա խաթատա օլընըր իսէ, Մէճմուանընն քիմ սէտէն չէքինէճէկլի վէ ումմաճաղը օլմատըղընատան, անընը աչըդ օլարագ, վէ սէօղլէրինի պիր եաղընըզ հագդանիեէթէ պինա իտէրէք, պէր վէճճի աթի սիւալ իթմէեէ ճէսարէթ իտէր վէ տէր քի, էկէրչի Թէրճէման գավլինճէ իշ կէօրէմէեէն ազարը տէֆ իթմէք լազըմէատէն իսէ, ըէյտոի մէճլիս օրտանը. Ազարեան՝ նէ՞ իշ կէօրմիւշ տիր, վէ նէ՞տէն եաղընըզ ազալարընն տէֆի վէ պունուն իպգասը լազըմ կէլիյօր։

1. Եվվէթ, պիզ տէ պիլիրիզ քի, Տ. Ազ ըեան՝ «պէն պու միլլէթին զայպ, եախսօտ զասպ վէ իիալ օլմուշ օլան էրմենիլերը եէրինէ կէթիրէճէկիմ, հալթա կէթիրամիմ, տէտի։

Հալպու քի, էրմենի ֆիլան եէրինէ կէլմէճի քատէն պաշդա, օլանընն տատի էսէրի վէ իզի թօգու պիլէ եէրինտէ գալմատը։

2. Սոգոն վէ Լիգուրիոս միսալի, պէն նիզամընզ միլլէթէ նազլամ (օրէնսդիր) օլաճաղըմ, վէ եըգբլմըզ միլլէթին խանէսինի՝ պիր Զօրաբաբէլի ճէտիա կիպի իհեա իտէճէկիմ տէր իքէն, միլլէթին պագըեէյի էմմաքընը վէ էօրմիշ կէչմիշէրին միլլէթէ վագֆ իթտիքլէրի էպնեեէյի պիրը պիրը սաթարագ սավարագ, վէ պագը գանլար իւզերինէ Ցիշպոկ Ազբեան Դեբբոսսէն տէեու եաղալարարագ, վէ պաղրարընը տախի քէնտի պիրատերինին 18 պին լիրա Ամոռտա ալտաճաղը վար տիեէրէք, պունուն ֆայիզինի էօտէմէք իչին պաղը էմմաքը միլլէյէ թախսիս իթմէյէ վէ պիր թագըմ էճանիպէ իճարէ վիրմեեէ հիմմէթի պույուրտուլար, վէ 3-4 սեկեմտէն պէրու եաբբլաճաղը ալէնէն վատ օլունան նիզամնամէնին պիր էսէրինի պիլէ օրթաեա գօյմաեա մուվաֆֆագ օլամատըլար։

3. Թէրպիեէսիզ վէ ճահիլ միլլէթէ եիւքսէք իլիմլէր էօյրէթմէք իչին «լիսէլէր» եաբբլաճաղը ալէնէն վէ ըէմէն վատ պայրուլտու, հալ պու քի պունուն տախի աղը ֆաղը չէրդմատըդտան պաշդա, ֆաղլա օլարագ, պիր տէ միլլէթին էմրաքը իչէ օյնատը։

4. Պիյիւք տէրէ քիլիսէսի եըգտըբըլտը, ֆազաթ եէնիսի եաբբլամատը, վէ քիլիսէնին եըգբլմատը տա տիկէր պիր պիրատերինին եաբբսընը հիզաբընը տօղրու թմազատան վէ չէրէֆլէնտիրմէքտէն զայրի պիր չեեէ եարամատը, վէ էլան պիր քիլիսէ ինչատը ֆէրմանը պիլէ ալընամատը։

5. Բաթրիգ ինթիխապը՝ ումումի միլլէթին ըէյի վէ ուսուլու գատիմէսինէ թէվֆիգան իճրա օլունաճագ տըր տեեու լիսանէն վէ թահրիրէն վատար էյլէտիքտէն սօնրա, միլլէթ ինթիխապ պույրուլթուսունը զրատթընա պիլէ տավէթէ, վէ էլան պիր սուբէթինէ պիլէ լայըգ կէօրիւլէմէտի։ Անճադ օրթաեա պիր թագըմ վարադալար սաչըլտըդտան, վէ պիր թագըմ գումուրտաբ բաթբրտրը իշինտիլտիքտէն սօնրա, ադբադէթ իշինտէն նէ՞ չըդաբաղընը հէր քէս կէօրտիւ, վէ շու եօլտա կէօրիւլէն իշին էսէրի տէ էլան օրթաաա տըր։

6. Տէվլէթ պէնտէն խօշնուա վէ էմին տիր, վէ էլչիլէր տէ ավուճումատա վէ բարմագլարընը ուճունտատըրլար տէնիրտի իսէ տէ, հալէա պու կիւնէ տէկին պիր Պէրաթ պիլէ ալընամատը, վէ էլչիլէրին պիր հիմմէթի պիլէ կէօրիւլմէմի։

7. Ոսկեբերանը ալտաճաղըմ, ալտըմ, վէ իշ պիթտի տէր իքէն, Ոսկեբերան էլեէվմ եէրինտէ գայիմ տիր։

8. Փա՛ռք Աստուծոյ, Ոսկեբերանընն ադարաթընը եէտը զապթըմա կէչիրտիմ, վէ «Գերեզմանատունը Բ. Դունէն եկած հրամանագրոյն զօրութեամբ մեզի յանձնուեցաւ» եօլունտա ալէնէն իլանլար օլունտու վէ խալգ՝ իշպու իլանլարը քիլիսէ գաբուլարընտա օգուտու իսէ տէ, պունունտա ասլը ֆասլը չըդմատը, վէ Մէզարլըզընն պէքճիսի պուլունան Պետրոսսուն եէրինէ միլլէթէն օլարագ պիր ֆէրտի վահիտ պուլունմատըզընտան, կիւճպէյա պիր խբրվաթընն եագասընտան թութուլարագ, եէտինէ աչըզ էմրնամէ գելընը պիր վարագա վէրիլտի իսէ տէ, նէ՞ Պետրոս աղ օլապիլտի վէ նէ՞ տախի խբրվաթընն մէմուրիեէթի իճարա զըլընտը։ Էհալի իսէ պու իշին տէ նէ օլտուղունու անլատըգտան պաշդա, Թէրճէման տախի իսթէր իսթէմէղ հագդը քէթմ իտէմէտի, հալթա թագրիր պիլէ էյլէտի։

9. Իզմիրտէքի Էրմէնի-գաթօլիքէրի վագթիյլէ քէնտիեէ պէնդեր խայրխանէլարընն էսէրի հիմմէթիյլէ լաթինլէնմիշ պիթմիշ իքէն, «պէն պունլարը քէնտիմ կիպի միճէտտէն Էրմէնի-գաթօլիկի իթտիմ։ Մուրախատ ֆիլան գօյտում» տէնիլտի իսէ տէ, պու քէրրէ թարաֆլարընտան կէօնտէրիլէն Մանսիեեր Հօլաս աեաղընընն թօղու իլէ կէրիեէ ատտէթէ մէճպուր օլտու։

10. Հասուն էֆէնտի հաղրէթլէրի պուրատան կիտէրսէ, արթըգ պէն տէ պուրատա տուրմամ կիտէրիմ տէնիլտի, ֆագաթ միւշարիլէյէ հաղրէթլէրինին աեաղը ալթընա սապուն գօնուլտուգտան սօնրա կիւնէ կիւնէշ կիպի եախսօտ իլք պահարատա աչլան գըրմըզը կիւլ զօնչէսի միսալի միլլէթին ըէյի վէ ուսուլու գատիմէսինէ թէվֆիգան իճրա օլունաճագ տըր տեեու լիսանէն վէ թահրիրէն վատար էյլէտիքտէն սօնրա, միլլէթ ինթիխապ պույրուլթուսունը զրատթընա պիլէ տավէթէ, վէ էլան պիր սուբէթինէ պիլէ լայըգ կէօրիւլէմէտի։ Անճադ օրթաեա պիր թագըմ վարադալար սաչըլտըդտան, վէ պիր թագըմ գումուրտաբ բաթբրտրը իշինտիլտիքտէն սօնրա, ադբադէթ իշինտէն նէ՞ չըդաբաղընը հէր քէս կէօրտիւ, վէ շու եօլտա կէօրիւլէն իշին էսէրի տէ էլան օրթաաա տըր։

11. 1881 մարտըն իքինճի բազար իրթէսի կիւնիւ կէօչէզատէ Յակոբ էֆէնտինին տօղրու եօլտա վագը վէ 191 նիւմէրօ իլէ մուրագ գամ խանէսինին շահնիշինլի օտասընտա միւշարիլէյէ հաղրէթլէրի իլէ Սագ ղլեան սատատէթլու Յովհաննէս վէ Բօրթուգալ Մի.քայէլ վէ ֆազիլէթլու Էնֆիլճեան Գրիգոր էֆէնտիլէր հազարաթը հուզուրունտա միլլէթին ուսուլ վէ ատէթի գատիմէսինին վէ տէվլէթ հուզուգունուն իսլալ օրենամատաճաղընա տայիր «պանա իշ վէ չօգ չօգ 15 կիւն վատէ վերին, պէն բարա վէքիլի օլան Մ. Վանուքէլլիտէն շիմտի միշթէրէքէն գալէմէ ալընան սուրէթ մուճիպինճէ, սիզէ թահրիրէն թէէմինաթ վէ իմզալը մաղսութ սէնէտ կէթիրիրիմ» տիեէրէք։ Վէ մոթլուպ օլունան սէնէտին սուրէթինի պիղգաթ քէնտի խաթթը տէսթի վէ Ֆրանսըզճա, իթալիանճա վէ Թիւրքճէ լիսանլարը իլէ գալէմէ ալարագ, ըէսմէն սէօզ վիրսի.քտէն վէ իշպու վատընը եէվմի մէզքիւրիւն կիճէսինտէ Տիւզզատէ աթուֆէթլու Միհրան պէյ էֆֆանէսինտէ թէքբար իյլէտիքտէն սօնրա, սէօզիւնտէ վէ վատընտա տուրմատըզընտան, հալէա սէնէտ կէլէճէք տիր։

12. Միլլէթճէ ինթիզար օլունան ինթիխապ պույրուլթուսու՝ ուսուլը վէճճ իլէ մէճլիսի ումումի ադատիմէզտէն վէ ալէնէն գրատթ վէ իլան օլունմազտան էվվէլ, իշտիրմէմիշ սուրէթատէ տուի իսթիմալ օլունարագ գուրա քեազըալարը օրթայա սաչըլտըզը, վէ եիւզ պին տիւրլիւ նիզամընզըզլարա, վէ կէօզ կէօրէ պիր թագըմ հիյլէ խիւտէլէրէ ճիւրաթ օլունտուղու իւզերինէ, միլլէթ թարաֆընտան ըէսմէն քէնտիսինէ մէպուսլար կէօնտերիրիպ, Բէքմէզտատ իղղէթլու կոմիտաս էֆէնտի լիսանը իլէ «աման զաման, պու գատար չէյլէրտէն սօնրա, թէքբար միլլէթին ալթիսսթ օլունմասընա սէպպիլէթ վիրիլմէսին. պիր միլլէթ իքկյէ պէօլիունմէսին, արթըգ իթթիֆագ վէ իմթիզաճ իթմէեէճէք հիչ պիր չէյ գալմամըշ տըր, հէր միշքիւլթ պէր թարաֆ օրմուշ, պու կիւղել ֆուրսաթը տախի գաչըրմանալըմ, վէ գաչըրըրսագ, պու ճէօմաաթըն իքի թարաֆը տա չիւրիւր պիթէր, վէ արթըգ իթթիֆագ վէ մուհապպէթ եօլ վէ իմքեան գալմադ, եազը՞գ տըր, կիւնա՞հ տըր, այբ՞պ տըր» մէպլինտէ օլան թաֆսիլաթա վէ թաշ եիւրէքլէրի եումուլ

ՃԷՆԱՊԸ ԱՇԳ

369

լահ վիրէ տէ, վատ օլունան մալիմաթ կէճիքմէսէ։

Արման տը Լօժրիլին պու սէօզլէրտէն միւրատը՝ իրթէսի կիւնիւն ադշամընը իմզա իտիլէճէք օլան Բօժէ տը Շապէնին վէ Ադրիէն տը Լանենին ադ տը իզտիվաճարընընն գօնթրաթը մատտէսի օլուպ, մէրգումուն պալէատէքի իֆատաթրնտան ազ սօնրա, տայիրէ իրզմէթճիսի, էլենտէ մէօհիրլիւ վէ սիճիմ իլէ պաղը օլարագ պիր միգտար քեազըտ բաքէթի օլտուղու հալտէ օտաեա կիրան, վէ պու բաքէթի միւատտիի ումումի մուավինինէ թէսլիմ իլէ։

— Էֆէնտիմ, պու բաքէթի կէթիրէն պօմիսիօնէր զատէթի միւսթաճէլ օլտուղունու պէեան իյլէտի, տէտի։

Արման տը Լօժրիկ մէօհիրլէրի վէ սիճիմէրի սէօքիւպ, Յանիէլ իլէ Բիպօլեէ տախի,

— Էֆէնտիլէր, սիզ պիր ազ պէքլէյինիզ, պէլքի պիր ադատ թալիմաթ ընըզը իքմալ իտէպիլիրիմ՝ տէտի։

Քեազըալարընը իշինտէ պիր հապ չիշէսիյլէ պիր մէքթուպ պուլունուպ, Արման մահֆազաեը եըրթարադ։ Չու սաթըրլարը օղուտու։

Մի՛ստաիի ումումի մուավինի էֆէնտի, Մասմուազէլ տը Լանի հագգընտա զաթընրզա պաղը մալիմաթ իթատընը վատ իթմիշ իտիմ։ Վ.ատրմ իւզրէ, թարաֆընրզա կէօնտէրտիկիմ մէքթուպլարը օգուտանընզը պէեան իյլէրիմ։

ԲԻԷՐ ԲԷՏՕՆ

Արման իշպու մէքթուպու պիր թարաֆա գօեուպ, սըրա իլէ վագ իտիրմիշ օլան քեազըլարտան պիրինճիսինի էլինէ ալտը, վէ պիր քէրրէ պունա աթֆը նազար իտինճէ, քէմալ թէհայեիւբ ալէամէթի իպրազ իյլէտի։

Մէղբիւր քեազը՝ օգուեանընընընճա մալիւմ օլտուղու իւզրէ, Պանչ թարաֆընտան Ֆօսարօեա եազընըզ։ Շապէն ֆամիլեասը գօնազը քէօշկիւնտէ սագը տէրունինէ վագ իտիրմիշ օլան քեազըտ օլուպ, պունտա, Բիէր Բէտօնուն սալը վէրիլմէսինտէն սօնրա, էլէն թարաֆընտան իհրաք իտիլէն մէքթուպուն միւնտէրիճամը եազընմշ օլտուղու կիպի, պալէասընտա, տախի Պանչընն եազմշ օլտուղու շուքէլիմէլէր պուլունուեօր իտի։

«Ռօշ-սիր-Լուարտան եազընան վէ պու սապահ մատամ տիւշէս թարաֆընտան ալսվ օլունան մէքթուպ տուր։»

Արման՝ աճապա օգուտուղու սաթընընը սահիհ մի տիր տէեու մէքթուպը մէղքիւրու թէքբար օգուտու, վէ մատմուազէլ տը Լանենին իֆատաթընա վագբֆ օլտուղունտա, Բիէր Բէտօնուն՝ ճիհաեէթի վաղբատա Մ. տը Շապէնի միւշմէրէք կէօսթէրմէք մագսատիյլէ, մէքթուպը մէղբիւրուն իքի մանէպար պաղը ճիմբէրինտէն մէհարէթի մախսուսսէ իլէ իսթիֆատէ իմմիշ օլտուղունու անլատը, վէ պունտան տօղաեը մէսուր օլուպ, ֆիլ բրինտէն տախի,

— Համտ ու սէնալէր օլսուն ճէնապը Ալլահա

քի, իհթիեաբ տիւգ՝ եալընընը մուղիրը պիր աղ ու սէվատատան տօլայը միւթթէհիմ օլուպ, մէքբուհ պիր ճինտեեթլէ միւթթէհիմ տէյիլ իմիշ... Աճապա էլէն պունու իշիմտիկինտէ, նէ՞ գատար մէսուտ օլաճագ տըր, տէտի։

Պատէհու Արման էլինէ տիկէր պիր քեազրտ ալըպ, պու իսէ տավկալը օլտուղու հալտէ, միւնտէրիճամը շու պիր գաչ սաթըրտան իպաբէք իտի։

Պէնի՝ տիւգ Հանրի տը Շապէն իլէ էվվէնտիրմէքլիկի թէհիւտ իյլէեէն Մ. Բիէր Բէտօնա, տուլ գալաճաղըմ կիւնտէն իթիսարէն պիր այ սօնրա, իւչ միլեօն ֆրանգ թէէտիեէսինի վատ, վէ իշպու թահրիրաթըմը թատիգէն վաղը իմզա իյլէրիմ։

ԱՏՐԻԷՆ ՏԸ ԼԱՍՆԻ

Դօմբանս սօգապը սէյֆիեէսինտէ Պանչընն եազմշ օլտուղու պու իմզա իւզերինէ, Բիէր Բէտօն պալէատէ տէրճ իյլէտիկիմիզ սէնէտին սուրէթինի թահրիր իյլէմիշ իտի։

Իւչինճի մէքթուպ՝ պիր վէֆաթ քեազընը օլուպ, պու տախի ինկիլիզ հիւքիւմէթի թարֆընտան իմզա վէ թասսիգ իտիլմիշ վէ պունտա իսէ, գօնթ Հէքթօր տը Լանենին վէ Լիսիէն Օրելի տը Բօն-Լանարինին քէրիմէսի Ադրիէն Մարինին՝ իքի եաշընտա օլտուղու հալտէ վէֆաթ իթմիշ իտուկի պէեան դելընմիշ իտի։

Արման՝ պու սաթընընը օգուեուենճա,

— Լօմմի՛շ... տիմէք Ադրիէն տը Լանի էօլմի՛շ... Նասրլ քի պունա տայիր եէտիմտէ չիմտի իսպաթ տախի վար տըր, տէտի։

Ցանիէլ՝ չէտիաէն եազընանէեէ եազլաշարագ,

— Էֆէնտիմ, ըէճա իտէրիմ, միւսաատէնիզլէ սիզէ պիր չէյ սօրաճաղըմ... — Շիմտի նէ՞ սէօյլէտինիզ... Ադրիէն տը Լանի էօլմի՞շ միւ... Եէտինիզտէ իսպաթընընդ վա՞ր մը տըր, տէեու սիւալ իյլէտի։

— Էվվէլթ, իշմէ վէֆաթ քեազընը տա շու տուր։

— Սի՛ղպհան Ալլահ... աճապա շիւպհէմ՝ հագբգաթը հա՞լմի տիր, տէեու տէվամ իյլէտի կէյլեէ։

— Նէ՞ օլտուղուզ, տէտի Մ. տը Լօժրիը Յանիէլին աշի.քեար հէեէճանընտան տօլայը թէաճճիպտէ գալարագ։

— Էֆէ՛նտիմ... էֆէ՛նտիմ... Ադրիէն տը Լանենին ասըլ իսմի նէ՞ իմիշ։

— Շիւպհէսիզ նէ՞ օլտուղունու շու քեազրտ պիղ խապէր վիրճէք տիր։

Միւատտիի ումումի մուավինի, սօն քեազրը տախի արտը քի, Բարիսին հիւքիւմէթի տայիրէլէրինէ պիրինտէն եազընընը վէ թասսիգ գելընմըշ պիր վէլատէթ քեազրտը օլուպ, Արման պունա աթֆը նազար իյլէ, լէհճէսինտէ ատհշէթմ վէ նէֆրէթմ ալէամէթի հասըլ օլտու, վէ եավաշ պիր սէտա իյլէ։

— Վա՞հ պիչարէ լէտէր, վա՞հ պիչարէ բէտէր, տէտի։

օրթաեա չըդարագ, վէ «Փա՛ռք Աստուծոյ ազգին ալ իրաւունքը տեղը եկաւ, ալ բան չմնաց» տիեէրէք, մանչիւմ օլան եօղլարտա եէրինէ օթուրտու։

11. 1881 մարտըն իքինճի բազար իրթէսի կիւնիւ կէօչէզատէ Յակոբ էֆէնտինին տօղրու եօլտա վագը վէ 191 նիւմէրօ իլէ մուրագ գամ խանէսինին շահնիշինլի օտասընտա միւշարիլէյէ հաղրէթլէրի իլէ Սագ ղլեան սատատէթլու Յովհաննէս վէ Բօրթուգալ Մի.քայէլ վէ ֆազիլէթլու Էնֆիլճեան Գրիգոր էֆէնտիլէր հազարաթը հուզուրունտա միլլէթին ուսուլ վէ ատէթի գատիմէսինին վէ տէվլէթ հուզուգունուն իսլալ օրենամատաճաղընա տայիր «պանա իշ վէ չօգ չօգ 15 կիւն վատէ վերին, պէն բարա վէքիլի օլան Մ. Վանուքէլլիտէն շիմտի միշթէրէքէն գալէմէ ալընան սուրէթ մուճիպինճէ, սիզէ թահրիրէն թէէմինաթ վէ իմզալը մաղսութ սէնէտ կէթիրիրիմ» տիեէրէք։ Վէ մոթլուպ օլունան սէնէտին սուրէթինի պիղգաթ քէնտի խաթթը տէսթի վէ Ֆրանսըզճա, իթալիանճա վէ Թիւրքճէ լիսանլարը իլէ գալէմէ ալարագ, ըէսմէն սէօզ վիրսի.քտէն վէ իշպու վատընը եէվմի մէզքիւրիւն կիճէսինտէ Տիւզզատէ աթուֆէթլու Միհրան պէյ էֆֆանէսինտէ թէքբար իյլէտիքտէն սօնրա, սէօզիւնտէ վէ վատընտա տուրմատըզընտան, հալէա սէնէտ կէլէճէք տիր։

12. Միլլէթճէ ինթիզար օլունան ինթիխապ պույրուլթուսու՝ ուսուլը վէճճ իլէ մէճլիսի ումումի ադատիմէզտէն վէ ալէնէն գրատթ վէ իլան օլունմազտան էվվէլ, իշտիրմէմիշ սուրէթատէ տուի իսթիմալ օլունարագ գուրա քեազըալարը օրթայա սաչըլտըզը, վէ եիւզ պին տիւրլիւ նիզամընզըզլարա, վէ կէօզ կէօրէ պիր թագըմ հիյլէ խիւտէլէրէ ճիւրաթ օլունտուղու իւզերինէ, միլլէթ թարաֆընտան ըէսմէն քէնտիսինէ մէպուսլար կէօնտերիրիպ, Բէքմէզատէ իղղէթլու Կոմիտաս էֆէնտի լիսանը իլէ «աման զաման, պու գատար չէյլէրտէն սօնրա, թէքբար միլլէթին ալթիսսթ օլունմասընա սէպպիլէթ վիրիլմէսին. պիր միլլէթ իքկյէ պէօլիունմէսին, արթըգ իթթիֆագ վէ իմթիզաճ իթմէեէճէք հիչ պիր չէյ գալմամըշ տըր, հէր միշքիւլթ պէր թարաֆ օրմուշ, պու կիւղել ֆուրսաթը տախի գաչըրմանալըմ, վէ գաչըրըրսագ, պու ճէօմաաթըն իքի թարաֆը տա չիւրիւր պիթէր, վէ արթըգ իթթիֆագ վէ մուհապպէթ եօլ վէ իմքեան գալմադ, եազը՞գ տըր, կիւնա՞հ տըր, այբ՞պ տըր» մէպլինտէ օլան թաֆսիլաթա վէ թաշ եիւրէքլէրի եումուլ

ՃԷՆԱՊԸ ԱՇԳ

369

լահ վիրէ տէ, վատ օլունան մալիմաթ կէճիքմէսէ։

Արման տը Լօժրիլին պու սէօզլէրտէն միւրատը՝ իրթէսի կիւնիւն ադշամընը իմզա իտիլէճէք օլան Բօժէ տը Շապէնին վէ Ադրիէն տը Լանենին ադ տը իզտիվաճարընընն գօնթրաթը մատտէսի օլուպ, մէրգումուն պալէատէքի իֆատաթրնտան ազ սօնրա, տայիրէ իրզմէթճիսի, էլենտէ մէօհիրլիւ վէ սիճիմ իլէ պաղը օլարագ պիր միգտար քեազրտ բաքէթի օլտուղու հալտէ օտաեա կիրան, վէ պու բաքէթի միւատտիի ումումի մուավինինէ թէսլիմ իլէ։

— Էֆէնտիմ, պու բաքէթի կէթիրէն պօմիսիօնէր զատէթի միւսթաճէլ օլտուղունու պէեան իյլէտի, տէտի։

Արման տը Լօժրիկ մէօհիրլէրի վէ սիճիմէրի սէօքիւպ, Յանիէլ իլէ Բիպօլեէ տախի,

— Էֆէնտիլէր, սիզ պիր ազ պէքլէյինիզ, պէլքի պիր ադատ թալիմաթ ընըզը իքմալ իտէպիլիրիմ՝ տէտի։

Քեազըալարընը իշինտէ պիր հապ չիշէսիյլէ պիր մէքթուպ պուլունուպ, Արման մահֆազաեը եըրթարադ։ Չու սաթընընը օգուտու։

Մի՛ստաիի ումումի մուավինի էֆէնտի, Մասմուազէլ տը Լանի հագգընտա զաթընրզա պաղը մալիմաթ իթատընը վատ իթմիշ իտիմ։ Վ.ատրմ իւզրէ, թարաֆընրզա կէօնտէրտիկիմ մէքթուպլարը օգուտանընզը պէեան իյլէրիմ։

ԲԻԷՐ ԲԷՏՕՆ

չատաճագ տէրէճէտէ օլան իսթիր-համլարա ճէվապէն, հէյէ պիր ազ տահա օմուրուն թապիրլէրի իլէ, «պու միլլէթ՝ միւսլթագիլէն եկեղեցական սանէսինտէ թէշէ.քիւլ իթ-միշ օլաբիլնտան, հուգուգը իմթիյազը եօգ տըր, հէր նէ քի վար իսէ, եկեղեցականլարըն տըր, հէր շէյի օնլար գօյուպ գալաբրաճագլար, միլլէթ իթաաթ վէ իմթիսալ իթմէքտէն պաշգա հիշպիր սէլահիյէթ վէ հուգուգ իսապէթ իթմէգ։ Միլլէթ տէտիկիմիզ սըրֆ եկեղեցականլարտան (շիւպհէսիզ քէնտի կիպի օլանլարտան) միւրէթթէպ տիր, պինաէն ալէյհ սիզ նէ՞ արաեօրսունուզ» մէալինտէ աշէղտան աշէղա իֆատէյի մէրամ իտիպ, վէ միլլէթի էօլմիւշ պէթմիշ վէ ասլ ու էսասընը ինքեար իթմիշ, վէ հուգուգ վէ գատր ու հայսիսէթի ճէմաաթը հիշ հիւքմիւնտէ թուրարագ, օլ վէճհ իլէ հարէքէթ օլունմուշ, վէ պինաէն ալէյհ, միլլէթտէ էսասէն իտարէ վէ իդթիսար վէ սէլահիյէթ հագգը գալմամըշ օլտուղու» իլան իտիրմիշ իքէն, շիմտի «էվտէքի բաղար շարշընա չըգըպ ույամատըղը» վէ իշպու շարբըգ թարիգին ալթընտան շաբան օղլու վէ ըէզալէթի քիւլիհէ չըգտըղը հալտէ, գալգըպ մէսուլիհէթի պիշարէ իտարէ մէճլիսի իւզէրինէ տէվիրմէնին, վէ օնլարը մէսուլ թուրմանընը, վէ թէրճէման լիսանը իլէ անլէրի ֆասլ իտիպ, գիղայրի հագգընը իւզէրլէրինէ հագարէթլէր իլէ հիճաում իթմէնին պիր նէսրի վար մը տըր, հագգ պո՞ւ մու տուր, վէ կէօրիւլէն իշլէր պունլա՞ր մը տըր տէեու աճիղանէ սիւալ իտէրիզ։ Էկէրշի, օ իտարէ մէճլիսի տէն՝ լէն հէյէթին աղալարը՝ պիր միլլէթին մէպուս վէ մուրախասլարը իսէլէր, էկէրշի հագիգաթէն միլլէթ վար իսէ, էկէրշի միլլէթ պունլարը ինթիխապ իտիպ, գօյմուշ իսէ, էկէրշի տէրիզ, պունլար Ֆ. Ազարեանընը օյունճաղը, էյլէնճէսի, մասկարասը, էսիրի, ազատ գապուլ իթմէզ պէնտէլէրի, վէ քէօլէլէրի տէյիլ իսէլէր, էկէրշի պունլարտա ղէրբէ մըղտարը ինսանլըղ հիսսի վար իսէ, Ֆ. Ազարեան՝ պունլարը իսթէտիկի վագըթ իշ պաշընա նա՞սըլ կէշիրիր, վէ իսթէմէտիկի վագըթ նա՞սըլ իշտէն չըգարըր վէ խասէրանէ գօվար վէ սիբիւրիւր։ Գապահանթլարը վար իսէ, պունլարը օրաեա ինթիխապ իտիպ, գօյան վէ միլլէթ տէնիլէն ճէօմաաթ՝ մուհաքէմէլէրինէ պագմաղտան, վէ անլէրին գապահանթընը հիւքմ վէ իլամ իթմէղտէն էվվէլ։ Ֆ. Ազարեանընը իսօտ պէ իսօտ պունլարա ճէվապ վիրմէէ վէ էէրլէրինէ պաշդալարընը գօմայա նէ՞ հագգ ու սէլահիյէթի վարընը աճապա։ Հագգ ու սէլահիյէթի եօգ իսէ, Սահմանադրական պիր միլլէթ ղայրէթ.քէշի կիպի օրթաեա տիւշիւպ, անլէրին թարարընը Ֆ. Ազարեանա թէրճէմանը էֆ.քեար նանըլ թալսիհէէճ ճէսարէթ իտիեօր։ Էկէրշի, հագգ ու սէլահիյէթի վար իսէ, պու հալտէ արթըգ օ հէյէթ վէ իտարէ՝ հէյէթի վէ իտարէ օլամայըպ, հիշ պիր խուսուստա մէսուլ ատտ օլունմամաղ, վէ ալէյհինտէ վագը օլան հագարէթլէր քիւլլիէն հագգըղը վէ նապէճա օլուրլար, վէ պու հալտէ թիւրքճէսի «էշէյի ատ.յէմէյիպ խըրսընը բալանտան արմաղ» տէրլէր։

(Տեվամ)

ՍԻԻԷՑԻՇՏԷ ՊԻՐ ԻՔԻՆՃԻ ԳԱՆԱԼ

Թայմս ղազէթասը՝ Մըսըրտա պիր իքինճի գանալ ինչասը մէսէլէսի իւզէրինէ պէր վէճհի աթի միւթալաա էյլէմիշ տիր։

Ինկիլիզ ասհապը սէֆայինի՝ Սիէյիշ պօղազընտա տիկէր պիր գանալըն քիւշատընը միւզաքէրէ էյլէմէք իւզրէ, մուհիմ պիր ճէմիյէթէ ադ իթմիշլէր տիր։ Իշպու ճէմիյէթտէ, Ինկիլթէրրատան Շարգա վարօր իշլէտէն պազը գումբանէալար մէմուրլարը հազըր պուլունմուշլար տըր։ Մէգքիւր գանալ շիրքէթինին ամէլիաթ գամիթէսի՝ իքինճի պիր գանալ ինչասընը էսասէն գապուլ իլէ, պունու պազը շէրայիթէ թաալիգ իթմէքտէ, վէ զէմանը ինչասընը թայեին իլլէմէմէքտէ տիր։

Ինկիլթէրրա ասհապը սէֆայինի՝ սուրէթի թէսվիրէէնին պու եօտա իլա զայր իւլ Նիհաեէ թէէխիրինտէն տօյայը մէմնուն գալամազլար։ Մ. տը Լէսէբս իլէ ավինէսի միշքիւլաթ չըգարտըգլարը հալտէ, ինկիլիզ սէֆայինի գանալտան լայզըգլա միրուր ու ուպուր իտէմէեօրլար։ Մէվճուտ գանալ՝ սէֆայինի մէգքիւրէեէ տար կէլմէքտէ օլտուղու հալտէ, սէնէտէն սէնէեէ սէֆային թէզայիւտ իթտիկինտէն, սահիպլէրի պու հալէ չարէ պուլունմասընը թալէպ իթմէքտէ տիրլէր։ Պու խուսուստա քիմսէ պիր չարէ պուլմասընը թագտիրտէ, Ինկիլիզ ասհապը սէֆայինի խօտ պէ խօտ պիր չարէ պուլմագ իւզրէ իշէ թէշէպպիւս իտէճէքլէր տիր։

Պու տէֆա ատտ օլունան ճէմիյէթ՝ ասհապը սէֆայինիմիզին պիր թարիգի միսթագիմէ տուխուլ իթտիքլէրինի միւպէյին տիր։ Ինկիլիզ զայրէթի վէ Ինկիլիզ սէրմաեէսի՝ միշքիւլաթը հազըրէյի տէրհալ պէր թարաֆ իտէճէք տիր։ Իքինճի պիր գանալըն ինչասընը էսասէն գապուլ իթմէքլէ պիլֆիլ ինչա իթմէք պէյնինտէ պիր խայլի ֆէրգ պուլունտուղու հալտէ, մէվճուտ գումբանեա՝ իշի եալընըզ էսասէն գապուլ իթմէքտէ իսէ տէ, ասհապը սէֆայինիմիզ տօղրուտան տօղրուեա մագսէտլէրինէ կիթմէքտէ տիրլէր։

Իքինճի պիր գանալըն ինչասընա, Ֆրանսա վէ եավսօտ տիկէր պիր մէմլէքէթ թարաֆընտան թէշէպպիւս օլունմայըպ, Ինկիլթէրրա թարաֆընտան թէշէպպիւս օլունմասընա բէք չօղ սէպէպլէր մէվճուտ տուր։ Իշպու Իքինճի գանալ՝ Ինկիլթէրրա թիճարէտինին իհթիճաճաթընա թէվաֆըգ իթմէք իւզրէ ինչա օլունճաղ տըր։ Մէվճուտ օլան գանալտան սէնէվի 7 միլեօն թօնէլաթօ հաճմինտէ սէֆային միրուր իթտիկի հալտէ, պունլարըն 3 տէ 4 իւ Ինկիլիզ ասհապը սէֆային մալի տիր։ Իշպու սէֆինէ.լէր լիւզումսուզ սուրէթտէ գանալտա պէքլէմէեէ մէճպուր պուլունուեօրլար։

Գանալտան կէչէն սէֆինէլէր իլէ ճարի օլան էքսէր թիճարէթ՝ Հինտիսթան իլէ թաաթի օլունուպ, Հինտիսթան իսէ Ինկիլթէրրա միսթէմլիքէաթը տըր։ Ավսթրալիա տախի Ինկիլթէրրա միսթէմլիքէաթընտան տըր։

Զին վէ Շարգ գըթալարը թիճաբէթի՝ էքսէրիեէթ իւզրէ Ինկիլիզ թիճաճարը եէտինտէ օլուպ, Ինկիլթէրրանըն պունճա մէճաֆիի ֆայիգասը պուլունտուղունտան, պունլարըն մուհաֆազասը քէնտիսինէ այտ պիր վազիֆի տիր։

Մ. տը Լէսէբս՝ տէրհալ իքինճի պիր գանալ ինչասընա թէշէպպիւս իթտիկի թագտիրտէ, մէսէլէ եինէ պաշգա պիր սուրէթ քէսպ իտէմէզ։ Միւմիլէյհինէսէրի մէվճուտընտան տօլայը քէնտիսինէ թէշէ.քիւր իտէրիզ։ Մ. տը Լէսէբս՝ պիզէ իրաեէյլ թարիգ իթմիշ, եանի Սիէյիշ պօղազընտա գանալ ինչա օլունապիլէճէկի, վէ պունուն ֆէվգէլատէ մուհասէնաթըյլա իհթիեաճը թիճարէթէ մութապագաթը օլաճաղընը կէօսթէրմիշ տիր։ Պիզ՝ քէնտիսինին վիրտիկի տէրստէն իսթիֆատէ էսէրինի իսլահ էյլէր իսէք, միւմիլէյհ պիզէ տարըլմամալը տըր, չինքի մէվճուտ օլան սէֆային՝ պիր գանալ իշին բէք չօղ կէլիեօր։ Հալ պու քի իքի գանալ իշին միգտարը քիֆաեէտէ սէֆային պուլունաճաղ տըր։ Պիրինճի գանալըն ինչասընտան տօյայը կէրէք Մ. տը Լէսէբս վէ կէրէք Ֆրանսա՝ հագգը թէղատտիմ իլէ իֆթիխար իտէպիլիրլէր։ Զաթէն իքիսի տախի, պիրինճի գանալըն ինչասը թէշէպպիւսլէրինտէ մուվաֆֆագըյեէթլէրի սաեէսինտէ նայիլի միւքեաֆաթ օլմուշլար տըր։

Պու խուսուստա պիզ քէնտիլէրինին իշինէ միւտախէլէ իթմէյիպ, անճաղ քէնտի իհթիեաճաթըմըզը տէֆէ սայ իթմէքտէյիզ։ Մ. տը Լէսէբս՝ իհթիեաճաթըմըզը տէֆ իթմէտիկինտէն, պիզ խօտ պէ խօտ տէֆ, եանի միսթէմլիքեաթըմըզա ամէաշիւտ իտէն սէֆայինիմիզ իշին տիկէր պիր գանալ քիւշատ իտէճէյիզ։

Ֆրանսա՝ ալէմի մէտէնիյէթ իշին բէհպէր օլմաղա մուֆթէէիր, վէ էսէրինին թէմէթթիւինտէն միւսթէֆիտ օլմուշ տուր։ Պիզ Ֆրանսաեը՝ Սիէյիշ գանալընա թասարրուֆընտան մահրում իթմէկէճէյիզ։ Շուգատար քի սայիր միլլէթլէրին քէնտիսինտէն զիեատէ իհթիեաճըրը պուլունան պիր թարիգտէ, Ֆրանսանըն հագգը ինհիսարը պուլունտուղու իտտաասընը քէմալ խսթիդլալ իլէ բէտտ իտէրիզ։ Մ. տը Լէսէբսին՝ Սիէյիշ պօղազընտա գանալ ինչասը խուսուսընտաքի հագգը ինհիսար իտտաասը վահի օլտուղունտան, մուխասասեա պիլէ շայեան ատտ օլունամաղ։ Միմիլէյհին ֆէրման իմթիեազը՝ պէօյէ պիր հագգը ինհիսարը հավի օլտուղունու թաստիգ իտէմէյիզ։ Իմթիեազը մէղքիւր պէօյէ պիր շարթը հավի օլտուղու թագտիրտէ, թիճարէթէ միւէպպէտէն մանի օլան պէօյէ պիր շարթ պէր թարաֆ օլունմայը տըր։ Պիր թագըմ հիսսէտարանընը վէքիլի պուլունան պիր զաթընը՝ Շարգ իլէ Ղարպ պէյնինտէ թարիգի մուխապէրաթը մէնն իթմէք իտտաասընա գըբեամը՝ քեամիլէն մէճրուհ տուր։ 300 միլեօն նուֆուս էհալիսի պուլունան ագասյի շարգ՝ թիճարէթ թարիգինէ միհթաճ տրրլար։ Պու թարիգին քիշատը պէհէմհալ էլզէմ տիր։ Ինկիլթէրրա տէվլէթի պու խուսուստա հարէքէթի միթեգատտիմէյի գապուլ իթմէյիպ, իշի Ինկիլիզլէրին էն չօղ պատիի մուվաֆֆագըյեէթլէրի օլան թէշէպպիւսաթը խուսուսիեէլէրինէ թէրք իթմիշ տիր։ Պինաէն ալէյհ Գանուն Սթրիթ օթէլինտէ պու քէրբ իճթիմա իտէն ճէմիյէթ՝ իքինճի պիր գանալ ինչասընը արթըգ հավայի պիր թասավվուր հալինտէ պրագմաերպ, գուվվէտէն ֆիիլէ չըգարաճաղ տըր։

Իշպու թասավվուր՝ ասհապը սէրվէթ վէ իդթիտար եէտինտէ պուլունտուղունտան, պունու իճրա իտէճէքլէրինէ իշթիպահ եօգ տուր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Պէրլին, 20 մայիս

Պու կիւն Բէթրէսպուրկտան ալընան պիր թէլէկրաֆնամէէ կէօրէ, Ռուսիա իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչասը, մախտումլէրիյլէ պիրլիքտէ Մոսգուաեա կիթմէք իւզրէ պու կիճէ սաաթ 1տէ կաչինտան հարէքէթ իթմիշլէր տիր։ Մուշարիլէյհիմանընն բիֆագաթլարընտա, իմբէրաթօրուն պիրատէրլէրի Ալէքսիս վէ Բօլնամ

— Հագգըմ վարմը՝ տէյի՞լ մի էֆէնիմ, — տէեու պէեան իյլէտի Ֆանիէլ՝ հընչգըրմալարընտան սէսի պօղուլմագ լոտտաէսինէ կէլէրէք, — սախթէ Ադրիէն տը Լանի՝ Բիէր Գարնո թարաֆընտան գաթլու թէլէֆ իտիլմիշ օլան գըզըմ Գէր կէյեէնին գըզը տըր։

— Էվվէթ, Ֆա՞նիէլ, մէզպուրէ՝ տիւշէս տը Շասլէնին գաթիլի օլան Բիէր Գարնոնուն գըզը վէ շէրիքէսի տիր։

Պիչարէ կէյեէ, մէյեուսիեէթլէ անլընը իքի էլլէրի իչինէ ալտըղընտա, միւատաիի ումումի մուավինի,

— Վա՞հ պիչարէ բէտէր... տէեու թէքրարլատը։

Ֆանիէլ պիր դաչ սանիյեէ սոնրա շէօյլէ սէօյլէտի.

— Պանա աճըմաերընը՝ մի՛սիւ տը Լոժրիլ։

— Պէն վագթիյլէ էլվէրիճէք գատար կէօզ եաշլարը տէօքմիշ օլտուղումտան, պունտան սոնրա կէօզ եաշլարը տէօքմէքլիկիմէ իհթիեաճ գալմամըշ տըր։ — Պինապէրին Բիէր Գարնոնուն վէլէտիզինասը՝ պէնիմ իչին պիր էճնէպի օլտուղունտան, էկէր մէզպուրէյի մահքէմէեէ թէսլիմ իթմէք իւզրէ, տէրատէսթինի պանա էմր իտէրսէնիզ, տէրհալ մուվաֆֆագաթ իյլէրիմ։

— Պէն տէ սիզէ պէեան իտէրիմ քի, օ մէմուրիեէթէ սիզ թայեին օլունճաղսընըզ, տէեու ճէվապ վիրտի էլէնին նիշանլընը։

— Թէշէ.քիւր իտէրիմ, էֆէնիմ։

Պէօյլէճէ Ֆանիէլ վէ Սթա-Բի օրտան այրըլտըգլարընտա, Մ. տը Լոժրիլ եալընըզ գալընճա,

— Տիմէք օլուր քի իճրա իթմիշ օլտուղում խէթաեը թասհիհ իտիպ, բահաթը գալպ իւզրէ եաշաեապիլէճէյիմ։ — Եարըն տիւշէս տը Շասլէնին ինթիգամը ալընճաղ տըր, տէտի։

Պատէհու օգուտուղու քեաղըլարը թօբրաեարագ, պունլարը վէ Բիէր Բէտոնուն մէքթուպունու վէ հապ շիշէնին, քէնտի չանթասը տէրունինէ վազ, վէ տօղրուճա Սէնթ-Օնորէ վարըշընտաքի գօնաղա աղիմէթ իյլէտի։

Պու արալըգ էլէն՝ բէտէրինին եանընտա օլուպ, մէրգումի հիթիեարընը ագլը կիւն պէ կիւն էքսիլմէքտէ օլտուղու հալտէ, էվվալարընը կիւճ հալ իլէ թանընեապիլիեօրտու։

Միւտաիի ումումի մուավինի իշէրի կիրտիկի զէման մէսրուր պիր հալտէ կէօրիւնիպ, էլէն չէտիտէն քէլամա աղալ իտէրէք։

— Նէ՞ օ Ադրիան, պիր վագթտան պէրու զայպ օլմուշ օլան էսէրի մէսէրբէթ թէքրար եիւգիւնիւզտէ զուհուրա կէլմիշ կիպի կէօրիւնիեօր, տէտի։

— Էվվէթ, ադի՛զէմ էլէն, ֆէվգէլատէ պիր մէսէրբէթ հիսս իտիեօրում, վէ եագընտա սիզի տախի մէսէրբէթիմէ հիսէտար իյլէեէճէյիմ։

Կէնճ գըզ՝ մագամը թէրէտտիւտտէ պաշընը սալամասընտա, Ադրիան չու վէճհ իլէ իլավէր մէգալ իյլէտի։

— Ասլա չիւպհէ իթմէյինիզ։ — Վալիտէնին ինթիգամընը ալապիլէճէյիզ, վէ ալչագճա պիր իֆթիեարա տիւչար գըլընմըշ օլան իհթիեար բէտէրինիզ հագգընտա, չայէսթէ պուլունտուղու հիւքմէթ վէ մուհապէթիմիզի իեատէ իտէպիլէճէյիզ։

— Ա՛ման, նէ՞ տիմէք իսթէտինիզի անլաեամաեօրում, եախսա օսէօղլէրինիզին մանէասընա ինանմագլըղա ճէսարէթ իտէմէեօրում։ — Ա.ճապա բէտէրիմ հագգսըզ եէրէ՞ մի իթհամ օլունմուշ տուր։

— Էվվէթ։

— Իսպաթընըզ վա՞ր մը տըր։

— Էվվէթ, վար տըր, վէ իսպաթ տա իշթէշու տուր։

Ադրիան՝ Պանշ թարաֆընտան եաղըլմըշ օլան վէ տիւգիւն զէվճէսինէ եաղտըղը մէքթուպուն սուրէթի պուլունան քեաղըտը Պանշա վիրէրէք։

— Օղ՛ուեունուզ, տէտի։

Էլէն՝ Ադրիանը թագտիմ իթտիկի քեաղըտը տիթրէեէրէք էլինէ ալըպ, չիտտէթլէ պունա կէօզ կէզտիրտի, վէ պիրտէն պիրէ հընչգըրմաեա պաշլամագլա, կէօզլէրի տալկընտալկընը պագմագտա օլան տիւգիւն գարշըսընտա տիզ չէօքտիւ, վէ անլըն սօղուգ էլլէրինի պուս վէ կէօզ եաշլարը.յլա մալամալ իյլէեէրէք։

— Էֆէ՞նտի բէտէր... էֆէ՞նտի բէտէր... հագգընըզտա չիւպհէ իթմիշ օլտուղում իչին, պանա աֆվ իտինիզ, տ

կրանոփուզլէր տախի պուլունմուշլար տըր։

Պագսօնիա դրալ վէ դրալիշաբը Պէրլինէ վարել օլուպ, իմբէրաթօրլարըն միսաֆիրլէրի մեգամընտա աէրայը դրալիսէ իզամէթ իթմէքտէ տիրլէր։

Բուլանիա բարլամէնթօսունուն տիւնքի կիւն քիւշատ օլունտուղու Պիւքրէշտէն պա թէլէկրաֆ պիլտիրիլմիշ տիր։

Բէթբէսպուրկ, 21 մայիս

Իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչա, տիւն աղշամ սաաթ 6տա ֆամիլեալարը յլա պիրլիքտէ Մոսկուաեա վարել օլուպ, Բէթբօվոքի սէրաեընա կիթմիշլէր տիր։ Վէ Գրէմլէն սէրայընա բէսմէն տուխուլ կիւնիւնէ գատար օրատա դալաճագլար տըր։

Հէր թարաֆտան չըմէնտֆէրլէր իլէ տայիմա ատէշլէր կէլիւօր։

Հէր եէրտէ ասայիշ վէ ինթիզամ պէր քէմալ տըր։

Իմբէրաթօր արապա իլէ Մոսկուա սոգաղլարընտան կէչիրիլմէտէ, իլթիֆատը ֆէվգէլատէեէ մազհար օլմուշ տուր։

Լոնտրա, 21 մայիս

Բրէնս տը կալ՝ ճումատա իրթէսի կիւնիւ Հոպարթ բաշտը գապուլ իթմիշ տիր։

Վիէննա, 21 մայիս

Գարատաղ խարիճիլէէ միւտիրի՝ տէվլէթի Ալիեէ իլէ թահատիւ հուտուտ մէսէլէսինին թէսվիեէսինէ տայիր պէեանը արզու իլէմիշ տիր։

ԻԼԱՆԱԹ

ՊՕԼՕԺԷՆԻԱ

ԷՐՄԷՆԻՃԷ ՎԷ ԹԻՒՐՔՃԷ

Պիր չէյի տօղրուճա մուհաքէմէ իթմէք վէ օլ պատրտէ սէհվ ու խէթատան արի պէրի օլարադ պիր գարար վիրմէք՝ միւճէլլէտա օ չէյի իյի պիլմէեէ միւթէվազզիֆ օլտուղունա, վէ Պօլժէնէօ իլէ անտէն լա թէնֆրիդ օլան Ս. Եղիսաբէթ կամոդիկոսլաղու մէսէլէսի իսէ՝ պու կիւնլէրտէ մէվզուի պահս վէ միզաքէրէ պուլունտուղունա նազարէն, թարաֆրմրզտան ահիզանէ պէեան գելրնան միթալաթտան պաշգա, ասել էսասը տավա թուխթուլմասը լազըմ կէլէն մէզբիր նիզամնամէտէն պիրէր նիւսխէ օլսուն միւհթէրէմ Նրեսոխանալարը՝ մըզն կլինտէ վէ նազարը տիգգաթլարընտա պուլունուսլ, օլ վէճճ իլէ մազսուսթ պիր գարար վիրէպիլմէլէրի չին, պու քէրրէ բիսալէ չէքլինտէ վէի էրմէնիճէ վէ Թիւրքճէ թէրճէմէլէրի պիրլիքտէ օլարագ թաշ իտիլմէ, վէ իսթէեէնէրէ Սթամպօլտա քէօբրիւ պաշընտա վագը ուուճու Պօղոս աղա իլէ Պէյօղլունտա Կիւլէրեան Գառնիկ աղանն թիւթիւնճիւ տիւքքանալարընտա վէ կերէք մանթաամրզտա 1 չարեէք մէճիտկէ ֆիեաթլէ սաթըրմաղտա օլտուղու իլան գըլանը։

---

14 սէնէտէն պէրու պաշ քիթապէթ վէ պիտաեէթ վէ իսթինաֆ բիասէթլէրի վէ ատլիյէ միֆէթթիշլիկի կիպի միթէնա ուսմուրը ատլիյեէտ միթթասըլէն պուլունտուղու հալտէ, ախիրէն Տիարպէքիր վէ Մամուրէթ իւլ Ազիզ վիլաեէթլէրի ատլիյեէ միֆէթթիշլիկինտէն ինֆիսալ իսէն իզզէթլու Ահմէտ Նիազի էֆէնտի պու քէրրէ Ատլիյեէ նէզարէթի ճէլիլէսինին բուխաթը բէսմիեէսիյլէ քեաֆիֆէի մէհաբիմի տէվլէթի Ալիեէտ տավա վէքեալէթի իճրա իթմէկէ դարար վիրմիշ, վէ Գալաթատա Գավաֆեան-խանընտա 8 նումէրօլու օտայը իզամէթկեահ իթթիխաղ իթմիշ օլտուղու, մէհաքիմճէ իշլէրինի կէօրտիւրմէք վէ հէր տիւրլու էվրագ եաղարըմադ վէ Ֆըբանըզճատան թիւքքճէեէ թէրճէմէ իթմիրմէք իսթէեէնէրէ, վէ թաշրարտատրի պիլդիրիլէրինէ իլան օլունուր։

Էֆէնտիի միւմիլէյհ՝ մուգատէմճէ պիր դաչ տէֆտա էտիլէյի բէմիեէսի իլէ եաղարըմրզ վէճճէյէ, պու դատար սէնէ խրամէթտէն սոնրա, պի դայրի հագդըն աղ իտիրմիշ օլան Նիազի էֆէնտի տիր։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԴՈՐԾՆԱԿԱՆ

Ի Սիմէոն Մէքայէլեանէ

Հատոր Ա.

Այս Ա. հատորը որ միայն Ի լոյս ընծայուած է կը պարունակէ նախնական դպրոցաց թուաբանութեան պէտք եղած բոլոր մասերը և գործական կեանց մէջ հարկ եղած բոլորն թուաբանական հաշիւները, դասագիրք մը ըլլալու բոլոր հանգամանքներն ունի թէ դիւրուստոյց եղանակաւը թէ տեսական հաստատութեանց բազմազանութեամբը և թէ խնդրոց մասին ունեցած ճոխութեամբը և ամեն կարգի ազգայնոց օգտակար գիրք մը կրնայ ըլլալ։

Կը վաճառի ամէն Ազգային գրավաճառաց քով գին 12 ղրուշ։ Կեդրոնատեղին է Զաքմաքճըլար փողոց թիւ 20 գրատունը։

ԵՐԿՐԱԳՈՒՆՏ

ԴՐԱԿԱՆ ԵՒ ԴԻՏԱԿԱՆ

ՀԱՆԴԷՍ ԱՄՍԵԱՅ

Հրատարակութիւն

ԱՍՈՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ցնծրինութեամբ

Յ. Յ. ՊԱՐՈՆԵԱՆԻ

Ա. ՏԱՐԻ 1883 ՄԱՐՏ

Իշխու այլք բէսալէնին մուէլլիֆինի թէպրիքլէ պէրապէր, տէվամնը վէ մուվաֆֆագրյեէթինի թէմէնին խէրիզ։

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ

ՇՐՋԱՆ Բ. ՀԱՏՈՐ Ը.

ԱՐԻՒՆ

Տօղթ. Իթիւճեան էֆէնտինին թէէլիֆքէրատէսի օլան ի պու միւֆիտ բէսալէնին սէքիզնճի ճիւղիւ տախի չրդմըշ օլուպ, ֆիյաթը մուգաբրէրէսի իլէ հէր էրմէնիի քիթապը վէ զաղէթա սաթըմըլարընտա պուլունուր։

ԴԱՂՂԻԵՐԻՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԸՍՏ ՕԼԷՆՏՕՐՖԻ

Ա. Մ. ԴԱՐԱԳԱՇԵԱՆԷ

Ծախիք Միհրան Յ. Փափազեանի

Կեդրոնատեղին է գաւառական գրատուն Յ. Ս. Փափազեան, Ուղունչարշի թիւ 370։

Գին 15 արծ. դահեկան։

ՂՈՒՆԵԷԹ-ԻԼ-ԼՈՒՂԱԹ

ԷՍԷՐԻ

Մէհէմմէտ Շիւքրի վէ Միքայէլ Աշճեան

Իշխու Ֆրանսըզճատան Թիւրքճէեէ օլան մուհիմմ լուղաթ քիթապընին 30նճի ճիւզի չրդմը օլուպ, իսթանպօլտա էքսէր քիթապճը տիւքքեանլարընտա, վէ Պէյօղլունտա, Գալաթա—սէրայ դարչըրընտակի թիւթիւնճիւ տիւքքեանընտա, վէ Տօղրու-եօլտա, 458 նիւմէրօլու բաբատիս նամ քիթապճը տիւքքեանընտա վէ սայիր մահէլլէրտէ ֆիրուխթ օլունուր, վէ տրղու իտէն, իսթանպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ քիթապճը Առաքել աղանն տիւքքեանընտա ապօնէ եաղրլրը։

Պէհէր ճիւզի 2 ղրուշ տուր

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ

ՏԵՏՐ Ե.

Աբամեան տպագրութիւն

Հաւաքածոյս ամիսն անգամ մը կը հրատակուի տեսր առ տեսր։ Ցասներկու տետրին (այսինքն տարեկան) բաժանորդագինն է Պօլսոյ համար 20 և գաւառաց համար 25 դահեկան, իսկ օտար երկրաց համար 6 ֆրանգ։ Բաժանորդագրութեան տեղին է մայրաքաղաքիս մէջ Ազատ. Գրատունն՝ Յակոբեան խան, և Զմիւռնիոյ մէջ Աբէ-Եկեռ Մանչ խըմբագրատունն՝ ի Կիրիա խան։ Տեսր առ տեսր կը վաճառուի Պոլիս ջրավաճառ Պօղոս Ազայի, Ղալաթիայ Վրոյրի, և Բերա Վայսի քով 2 դ.։

ՍԱՐՍԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լոնտրա 21 մայիս	
Ինկիլիզ գոնսոլիտի	101-13/16
Էսհամը ումումի այրլար	11-9/16
» » գաբանտը	11-5/4
65 իսթիգրազը	14-1/8
69 »	12-7/8
71 »	72-3/8
72 » (Պոնտիւ Թրէզոր)	23-3/4
73 »	11-3/5
Օսմանլը պանգասը	21-
Բուսիա իսթիգրազը 1873	87-3/4
Մըսըր իսթիգր. պիրլէշմիշ	72-
» իմմիեազը (չըմէնտը.)	93-3/8
Տէվլէթի Ալիյէնին 77 իսթիգ.	
Տարբա սանիեէ	71-7/8
Մըսըրըն Բօչիլա իսթիգրազը	95-1/8
Մահարիսթան էհամը	102-1/8
Գամպիօ Բարիզ	25-462
—	
Բարիզ 21 մայիս	
Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3%	109-45
» » 5%	109-45
Էհամը ումումիյէ այրլար	11-85
» » գաբանտը	11-85
65 իսթիգրազը	71
69 »	62
73 »	59-
Բուսիէլի չըմէնտրֆ. թահվի.	56-75
Օսմանլը պանգասը	780-
Գրէտի Լիոնէ	575-
Բուսֆոնտսու 5% (1877)	93-3/4
Բուսիանըն չարդ իսթիգր.	
Իթալիա ֆոնտսու	92-45
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	364-37 1/2
Իսբանեա խարիճի իսթիգ.	64-1/8
Գամպիօ Լոնտրա իւզէրինէ	25-28
Բարիզ (Պուրսար) 21 մայիս	
Ֆրանսըզ ֆոնտսու 5%	109-47 1/2
Էհամը ումումիյէ	11-90
—	
Վիէննա 21 մայիս	
Լոնտրա իւզէրինէ գամպիօ	120-30
Բուսիէլի տէմիր եօլ թահվի.	26-50

ՂԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Էս.Ոս.(Գ.Բ.) մայիս 9 ագշ. գր.	12-37
» » մայիս 10 սապահ աչ.	12-39
» » էն եուքսէք	12-39 1/2
» » էն աշաղը	12-38
» » սաաթ 5 տէ	12-38
63 իսթիգ. (Մուճօն) 6% ֆ.	77-
65 » (Մուճօն) 6% ֆ.	73-
69 » (Բինար) 6% ֆ.	64-1/2
72 » (Պոն տիւ Թրէզոր)	22-1/2
73 » (Բինար) 6% ֆ.	58-1/2
Բուսէլի չըմէնտրֆէր	57-
Բաբոր դու բուշ	20-
Հէվալէսիզ »	35-
Ագճէ ֆայիզի %	9-
—	
ԱԳՍԻՕՆԱԼԱՐ ՖԻՅԱԹԸ	
Գրէսի ժէնէրալ 6%	7-
Սօսիէթէ ժէնէրալ 6%	4-37
Իսթանպօլ պանգասը	8-18
Սօսիէթէ Օթման	4-16
Թրամվայ 5% (Գ. Բ.)	330-
Լավրիօմ (մատէն)	172-
—	
ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ	
Օսմանը Լիրասը 100 ըսբրուշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	109-35
Ֆրանսըզ ալթունու	87-25
Բօլ	89-35
Գրիմից ալթունու	51-20
Պէյաղ մէճիտիյէ	108-10
Մէթալիք	101-30
Պէշլիք	103-15
Ալթըլըգ	103-20
Պագըր	690-
Դարպօն դայիմէսի գարիք	915-
—	
ԳԱՅՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ	
Լն եուքսէք	1000-
Էն աշաղը	1010-
Սաաթ 5 տէ	1010-

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ՆԱՄ

ԱՆՕՆԻՄ ԳԻՐՔԷՔ

ՍԷՐՄԱՅԷՍԻ **200,000,000** ՖՐԱՆԳ ՏՐՐ

ՄԷՐՔԷԶԼԷՐԻ

ԼԻՕՆ	ԻՍԿԷՆՏԷՐԵԼ
ԲԱՐԻՍ	ԳԱՀԻՐԷ
ՄԱՐՍԻԼԻԱ	ԲՕՐՍԱՅԻՏ
ԼՕՆՏՐԱ	ՄԱՏՐԻՏ
ԲԷԹԲԷՍՊՈՒՐԿ	ՃԻՆԷՎՐԱ

վէ սայիրէ վէ սայիրէ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ԱՃԷՆՑԻԱՍԸ

Գալաթատա Մէրթէպանի սոգաղընտա Ն. 10 Եագուտ խանը

ԱՃԷՆՑԻԱ ՇԻՒՊԷՍԻ

Սթանպօլտա Սուլթան Համամը սոգաղընտա Հաճօրուլօ խանը տրր։

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ պիլմիւտէ պանդալարա այիտ մուամէլաթը տէրիւհտէ իտէր։

Էսհամ իւզէրինէ իգրազ իտէր։

Էսհամ բէէնին ալարադ հիսապը ճարի ատար։

Ֆրանսայա վէ սայիր էճնէպի մէմլէքէթլէրինէ բօլիչաքէշինտէ իտէր։

Համիլինէ էտա օլունմագ իւզրէ գրէտիթօ քեաղրալարը վէրիր։

Պօրսա իշլէրի իչին վէրիլէն էմրլէրի իճրա իտէր։

Էսհամ հրգզ իտէր։

Թէսլիմ օլունան նազտը գապուլ իտէր, վէ մուգապիլինտէ չէրայիթի մալիւմէ իլէ պօնօլար վէրիր։

ՍԹԱՆՊՕԼ ԱՃԷՆՑԻԱՍԸՆԸՆ ՇԻՒՊԷՍԻ պանդա իշլէրինտէն մասատա, էմրաա իւզէրինէ տէ դարզէն ագչէ վէրիր։ Քէղալիք մէղքիւր չիւպէ արտիեէտէ գալաճագ օլան էմրաայը կէօմրիւքտէն ալրը սաղլար, վէ Սթանպօլտա վէ եախօտ մէմալիքը էճնէպիյէտէ սաթըլաճագ էմրաայա տա գօմիսիօնճրլրգ իտէր։

Տէրօսը Սթանպօլտա Զիչէք բազարընտա 31 նումէրօլու մահէլլատէ վագը տրր։

ԻՏԱՐԻՅԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշխու 1883 սէնէսի Մայիս 1 ինճի բազար կիւնիւնտէն իթիբարէն Իտարէի Մախսուսէ վաբօրլարընտն վագթը հարէքէթլէրի.

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

Բուլար կիւնլէրինտէ	Ատալար ճանդարմաներ
Քէօբրիւ-եէ	
11 45	Պիւյիւք Ատատան Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը Քէօբրիւ։
12	Բէնտիքտէն Գարթալ Պէյիւք ատա Հէյպէլի. Պուրկազ. Գընալը։ —Պէյիւք Ատատան սաաթ 12 45
1 45	Պէյիւք ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ Գընալը.
7 45	Գարթալ, Պէյիւք ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը։
—	
Քէօբրիւ-եէ	Ատալար ճանդարմ
9	Գընալը., Պուրկազ, Հէյպէլի, Պէօյիւք ատա, Գարթալ. Բէնտիք։
8 50	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի։ Պ.Ատա
9 45	Հէյպէլի, Պ.Ատա, Գարթալ. Բէնտիք։
10 45	Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Պ.Ատա։
—	
Բուլար կիւնլէրի	Ատալար ճանդարմներ
Քէօբրիւ-եէ	
11	Պէյիւք ատա Հէյպէլի.
11 50	Բէնտիքտէն Գարթալ Պ. Ատա. Հէյպէլի. Պուրկազ Գընալը։
7	Բէնտիք. Գարթալ Պէյիւք ատա Հէյպէլի. Պուրկազ. Գընալը։
10	Պ. Ատա, Հէյպէլի, Գատրքէյ։
—	
Քէօբրիւ-եէ	Ատալար ճանդարմներ
4 50	Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի. Պ. ատա Գարթալ, Բէնտիք։
2 50	Գատրքէյ, Հէյպէլի, Պ. Ատա։
10	Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Պ. Ատա Գարթալ Բէնտիք։
—	

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իւվա ըսմանէրէրի էնբուրընտա գիրիմ-ատրէ Ներվէսի ճէվիրլէր

ՔԷՕՐԻԻՆԷՆ

12 55	Իզմիտէ հարէքէթ իտէն գաթարա	Ն.2
2 50	Պիլա թէսատիֆ *	
7 50	Կէպզէյէ կիտէն	4
10 55	Բէնտիեէ կիտէն	8

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱՏԱՆ

1 55	Բէնտիքտէն կէլէն	Ն. 1 գաթ
5 40	Կէպզէտէն կէլէն	
8 45	Պիլա թէսատիֆ	
11 5	Իզմիտտէն կէլէն	Ն 5 գաթ

* Իշխու սէֆէր ֆէնէր պաղէսի թրէնինէ միւսատրֆ օլմագ իւզրէ Հայտար Բ. օղրայմագ։

ԳԱՏԸ ՔԷՕՑ ԹԱՐԻԳԻ

Բուլար կիւնլէրինտէ	Գատը տէօյլէնտէ
Քէօբրիւ-եէ	
11 30	11 30
12 15	12 15
1 —	1 —
1 45	1 45
2 50	2 50
3 15	3 15
4 15	4 15
5 30	5 30
8 30	8 30
9 15	9 10
10 —	10 —
10 45	10 50
11 50	11 20
12	12 —
—	
Բուլար կիւնլէրի	
Քէօբրիւ-եէ	Գատը տէօյլէնտէ
12 —	12 —
1 —	1 —
2 —	2 —
3 —	3 —
4 —	4 —
5 —	5 —
6 —	6 —
9 —	9 —
10 —	10 —
11 —	11 —
12 —	11 45
—	

ՄԱԳՐԻԲԻԷՕՑ ԹԱՐԻԳԻ

Նէօվէնէ Մէրիէտէօյնէրտէ Քէօբրիւյէ էրթա օլունան տէքիր

Սաղտ

11	Մաքրիքէյ, Սամանթիա, Գումգաբու։
12 45	Մաքրիքէյ, Յամանթիա, Գումգաբու։

Աբլամ

10 15	Մաքրիքէյտէն տօղրու Քէօբրիւ։
—	
Քէօբրիւ-եէ	Մէրիէտէօյնէ
12	Տօղրու Մաքրիքէյ։
9 15	Գումգաբու, Սամանթիա, Մաքրիքէյ։
11 15	Գումգաբու, Սամանթիա, Մաքրիքէյ։
—	
Բուլար կիւնլէրի	Մէրիէտէօյնէրտէ Քէօբրիւ-եէ
12	Մաքրիքէյ Սամանթիա Գումգաբու։
10	Մաքրիքէյ, Սամանթիա, Գումգաբու։
—	
Բուլար կիւնլէրի	Քէօբրիւ-եէ Մէրիէտէօյնէ
2	Գումգաբու, Սամանթիա, Մաքրիքէյ։
11	Գումգաբու, Սամանթիա, Մաքրիքէյ։

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ